

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Maračina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inzerati po tarifu. — Pis-
monim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Nebrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vžlval
vse sadove
svoje delo in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toli-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Neoprana slovenska sramota.

V četrtek je minulo prvo četrletje, kar se je zgodil v Narodni skupščini, v parlamentu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, zločin, kakršnega do sedaj človeška zgodovina ni zabeležila. Vsak dan se množe dokazi, da je bil umor skrbno pripravljen, temeljito zasnovan in davno sklenjen in določen. Poedina preddela so tako strašna, deloma naravnost zverinska, da se človeku ježe lasje na glavi. Nas Slovence pa mora predvsem zanimati eno, kjer smo direktno udeleženi. Na predvečer umora je morilec Puniša Račić v družbi triindvajsetih tovarišev poslancev staval predsedniku Narodne skupščine Ninku Periču pismen predlog, da naj se Stjepana Radića proglasi umobolnim in tako odstrani iz Narodne skupščine. To je bil poslednji poskus morilske tolpe, da se reši Stjepana Radića nekravim potom. Predlog pa je končaval z decidirano grožnjo, da hočejo predlagati ta svoj namen doseči, če bi se predlog ne sprejel, na ta način, da se bodo poslužili tudi še drugih sredstev ne glede na posledice. Predlog pa je imel poleg zverinske zlobe tudi toliko neumnosti, da ga predsednik Narodne skupščine ni mogel dati v parlamentu niti prečitati. Toda grožnja, izrečeno v predlogu, je morilska tolpa dobrih petnajst ur po stavljenem predlogu tudi dejansko izvršila. Pavle Radić in Gjurjo Basariček sta bila na mestu mrtva, Stjepan Radić je umrl čez šest tednov, dr. Pernar nosi še sedaj morilsko kroglo v prsni, pet milimetrov nad srcem ob glavni žili, Grandja pa se je sicer izlečil, toda roka ne bo nikoli več zdrava.

Predlog Puniše Račića pa je poleg drugih enindvajsetih poslancev podpisal tudi Slovenec (!) Vladimir Pušenjak.

Eno celo četrletje je preteklo po teh strašnih umorih. Dnevno čitamo toliko gostobesednosti o »delu«, »redu« in »zakonitosti« sedanje vlade, da nas kar glava boli. O tej važni in za vse Slovence sramotni zadevi pa nismo še nikjer nič brali niti slišali. Poslanec Slovenske ljudske stranke Vladimir Pušenjak je predlog Puniše Račića, ki napoveduje »poslužitev tudi drugih sredstev ne glede na posledice«, podpisal in s tem nesporno in neograničeno postal sotrudnik in ožji tovariš Puniše Račića.

Ali je storil to na svojo pest in odgovornost in samo za svojo osebo?

Ali je storil to v imenu Slovenske ljudske stranke in v imenu Jugoslovanskega kluba?

Ali je storil to po sklepu kluba ali po naročilu klubskega predsednika?

To so tako strašna vprašanja, da bi jih morali najpoprej razčistiti poslanci v Jugoslovanskem klubu. To se do danes ni zgodilo. Prečistiti pa bi morali to vprašanje v stranki SLS. Kje so predvsem slovenski škofje in duhovniki? Niti besedice še nismo slišali o tem! In vendar je to eminentno važno vprašanje

za slovensko moralo, poštenje in doseganje dobro slovensko ime. Slovenci se doslej z morilci nismo družili, nismo tega odobraval, nikoli v zgodovini s tem poskušali koristiti. Na dan torej z gostobesednostjo, da bomo vedeli točno in jasno, kdo se strinja in odobrava Vladimirja Pušenjaka sotrudništvo Puniši Račiću, Tomo Popoviću, Jovanović-Lunetu in drugim! Dovelj je bilo molka, na dan z besedami! Narod naj čuje, da bo lahko sodil!

V klerikalnem tedniku mariborskem sem čital prejšnji teden, da sotrudnik Puniše Račića pri stavljenju takih predlogov celo na shode prihaja ter poskuša farbat pošteno

slovensko ljudstvo. Baje je nekje v svojih hribih tako ginljivo govoril o Korošcu, da je bilo veselje splošno in ko jim je privezal strašno raco, da je g. Korošec prvi človek za kraljem sedaj v naši državi, je vse od sreče kar prekipevalo. Jaz sicer ne verjamem, da je res bilo tako, kakor piše ta pobožni »Slovenski Gospodar« ali je nesporno, da prihaja med ljudstvo in da prireja shode. Sopotpisnik predloga Puniše Račića, ki napoveduje umore, prihaja na shode med slovensko katoliško ljudstvo! Ali ni to strašno!?

Kje je naša čast? Kje morala, poštenje in dobro ime slovenskega ljudstva? Ali ni nikogar, ki bi ljudstvu Pušenjaka v pravi luči in po zaslugah predstavil? Slovenska čast in katoliška morala to od nas neizprosno zahtevata!

Ivan Pucelj.

Enkrat za vselej!

Klerikalni »Slov. Gospodar« se je v najnovejšem času začel prav živahno pečati z našo Slovensko kmečko stranko. Je pa pri svojem prizadevanju, da bi nas »ubil«, silno nesrečen in neroden v svojih napadih. Enkrat pravi, »da nas ni več«, v isti sapi pa zopet razlaga, kakšna strašna nevarnost za Slovenijo da je tista »radičevska SKS«, ki je po njegovi lastni trditvi sploh več ni!! Potem zopet pripoveduje, da je glavna stvar vsake stranke program (kar je res, op. ur), v isti sapi pa razklada, da je naša stranka obsojena na smrt, češ da nima pravih voditeljev (kakor da bi ne bil glavna stvar program, ampak voditelji, ki lahko vsi skupaj na en dan pomrjejo — op. ur.). Tako breca klerikalni modrijan na vse strani in prav nič ne misli na to, kako samega sebe bije po zobeh. Zato pa tudi mi ne pišemo teh besed kot odgovor »Slov. Gospodarju« (bedaku lahko razlagaš celo večnost, da je dvakrat dve štiri, toda on bo vseeno trdil, da je dvakrat dve tri), ampak v pojasnilo in v okrepilo našim lastnim pristašem. Za ščeneta, ki lajajo in bevskajo ob cesti, se pameten človek ne zmeni.

Naš program.

Program naše stranke je slovenski in predvsem kmečki. To je rečeno že v naslovu stranke: Slovenska kmečka stranka. Glavna točka našega programa je naš kmečki politični in gospodarski program. Mi nismo »kmečka stranka« v tistem starem pomenu besede, ki so ga pridigovale naše stare politične stranke, ki niso znale in še danes ne znajo drugega kakor jamrati in stokati, »da se kmetu slabo godi«, »da je treba kmetu pomagati«, »da je treba davke kmetom znižati«, »da se mora gospoda tudi na kmeta spomniti s kakšno milostjo« in tako naprej. Take in podobne stokarije so za nas prazne fraze, ki jih prav radi prepuščamo zastarelim sleparskim klerikalcem.

Naš kmečki nauk je čisto drugačen! Mi ne učimo in ne vzgajamo kmetov v tem, da naj prosijo pokvarjeno maziljeno in nemaziljeno gospodo za kakšen »gnadljiv« odpis davkov

itd., ampak mi učimo in dokazujemo kmetom, da so kmetje pravi gospodje v državi, oziroma vsaj biti bi morali gospodje in tudi bodo, če bodo pametni in če se bodo organizirali v svojih kmečkih strankah (v slovenski, hrvaški itd.), kjer ne bo odločeval niti farovž, niti mestni frak, ampak samo bister in pošten kmet!

Mi učimo, da je vsa državna zemlja kmečka zemlja. To zemljo obdelujejo kmetje in kmetje so tisti, ki pridelujejo živež za vse: za fajmoštre in za advokate, za trgovce in za obrtnike, za uradnike in za delavce. Mi učimo, da so se vsi ravnokar naštetih stanov razvili iz kmečkega stanu, t. j. oni so samo veje na kmečkem deblu, ki srka iz zemlje hrano za vse. Zato učimo dalje, da ni prav in ne more biti prav, če o razdelitvi živeža (ki se vrši z odmero davkov itd.) danes odločuje razna »gospoda«, ki živeža ne prideluje, ampak pravimo, da mora o tem odločevati kmečki stan sam, ki je lastnik vsega živeža.

Zato pa mi ne učimo, naj se valjajo v strahu božjem pred pokvarjeno gospodo in jo prosijo »milosti« in »gnade«, ampak jim pravimo:

»Kmetje, zganite se in organizirajte se in skrbite, da dobite vso politično moč v državi vi sami v svoje roke, da boste vi gospodovali nad »gospodo«, ki vam je v teku stoletij pobrala in pokradla vse vaše pravice, ne pa, da gospoduje gospoda nad vami in vam »gnadljivo« deli vaš živež in vaš lastni pridelek!«

Socialna stranka.

Ta nauk, ki ga mi oznanjamo kmetom, je v svojih temeljih globoko socialen nauk, in zato ne velja samo za slovenske kmete, ampak tudi za hrvaške, srbske, ruske, nemške in sploh za vse kmete. Kakor moralni nauki katoliške vere niso omejeni samo na en narod, tako tudi naš socialni kmečki nauk ni omejen samo na Slovence, ampak se razteza na vse človeštvo, ki živi od zemlje. Zato je ta naš nauk splošno človečanski. In kakor bi bila svinjarija, če bi mi očitali kato-

liškim Slovincem, da žele zaradi svojega katolištva priti pod komando katoliških Lahov ali Nemcev, prav tako je svinjarija, če nam očita klerikalni petelinček v »Slovenskem Gospodarju«, da hočemo mi zaradi priznavanja svojega vseobčnega kmečkega programa priti pod hrvaško komando.

Mi in druge stranke.

Iz našega idejnega programa sledi samoposebi, da se mi programatično ne moremo združiti z nobeno drugo stranko v Sloveniji. Mi se ne moremo združiti s klerikalci, ker njim je glavna stvar komanda farovža tudi v politiki in v posvetnih zadevah — mi pa zahtevamo brezkontrolno gospodarstvo kmečkega stanu v državi. Ravno tako nas pušča hladne klerikalno jamranje o »skrbi za kmeta« od strani gospode, ker pokvarjena gospoda nima za kmeta prav nič za »skrbeti«, ampak mora kmetom dati nazaj kmetom ukradeno gospodstvo nad državo! Ravno tako se mi prav nič ne menimo za tiste prazne čenče o »naprednosti«, ki niso nič drugega kakor žalosten ostanek staroavstrijske miselnosti. Beseda »naprednost« ne pomeni nič drugega, kakor da nekdo »za farje ne mara« — pove torej ta beseda le to, kar nekdo noče. Za nas pa ni dovolj, da vemo, kaj nočemo, ampak za nas je glavna stvar, da vemo, kaj hočemo! In to mi vemo! Mi vemo, da hočemo brezpogojno gospodstvo kmetov v državi in nič več in nič manj! Gospodstvo kmetov brez komande farovža, a tudi brez komande mestnega fraka, kakor je to prav dobro povedal tov. dr. Rosina v zadnji številki našega lista. Svoj živež, ki ga pridelujemo mi za vse, hočemo mi tudi deliti, ne pa, da nam gospoda reže naš kruh nazaj in se pri tem še prav »gnadljivo« obnaša. Ali politično rečeno: Mi zahtevamo pravico kmetov na državni proračun. Tako nas je učil pokojni Radič.

Zakaj se nas boje?

Kdor razume naš temeljni socialni nauk, temu ne bo težko razumeti, zakaj se našega pokreta vsa pokvarjena gospoda tako silno boji. Ponavljamo: pokvarjena gospoda se nas boji, pošteni šolani ljudje ne! Boje se našega pokreta in boje se kmečkega gospodarstva nad državo vsi tisti klerikalni pokvarjenci, ki bi radi še nadalje sebi delili iz državnega proračuna (ki je plod kmečkega dela) bel kruh in pečenko, kmetom pa »gnadljivo« metali za peč koruznjak in ovsenjak.

To je edini in pravi vzrok vseh napadov

ne samo na Slovensko kmečko stranko, ampak na vse kmečke stranke po vseh državah!

Zato pa poskušajo eni kmete obdržati na uzdi z vero, drugi zopet z vojaško silo, tretji s poudarjanjem važnosti banke in velekapitala i. t. d. — Vse to pa je navaden švindelj in naša naloga je, da učimo kmete, da vse te švindlerije in foparije razumejo in izpregledajo.

Še nekaj malenkosti.

Zanimivo je, da se naši nasprotniki nikdar ne spuste z nami v boj glede našega programa, ampak da se vedno love le okrog znanih »dlak v jajcu«.

Znano je bralcem našega lista, da stojimo mi v novejšem času v taktični (ne v programski!!) zvezi s slovenskimi samostojnimi demokrati proti klerikalcem, ki podpirajo v Beogradu srbijanski vladni režim. Mi smo nedavno značaj te »zveze« že obširno pojasnili v našem listu. Ta »zveza« ni nič drugega kakor trenoten skupen nastop proti skupnemu sovražniku — klerikalcu. Kljub trenutnosti pa je ta zveza močna, kakor je bila močna n. pr. v svetovni vojni Velika antanta proti skupnemu sovražniku Nemcu kljub vsem notranjim nasprotjem med posameznimi državami antante. O kakem spajanju ali stapanju programov obeh strank doslej ni bilo niti govora.

Kljub temu pa čveka »Slov. Gospodar« nekaj o komandi samostojnih demokratov dr. Žerjava in dr. Kramerja nad našo stranko! Je pač težko, če klerikalni možgani ne znajo razločevati komande od taktičnega sedelovanja.

V Ljubljani sodelujejo v občinskem svetu klerikalci z liberalci. Ali stoji zaradi tega SLS pod liberalno komando?

V Mariboru sodelujejo klerikalci z liberalci. Ali stoji zaradi tega SLS na Štajerskem že pod liberalno komando?

V Beogradu sodeluje SLS s srbijanskimi radikali, iz katerih vrst je izšel morilec Stefana Radiča. Ali ni po »Slov. Gospodarju« tudi tukaj mogoče govoriti o neki komandi?

Sploh pa rečemo našim pristašam: Ne spuščajmo se v cepljenje dlak v jajcu, ampak delajmo pozitivno, t. j. širimo med kmeti naš program, da bo vsak slovenski kmet počasi prožet z našo miselnostjo in zmaga bo naša! Politična taktika je od danes do jutri, program pa ostane večen.

stransko izobražen. Naš kmetijski narod potrebuje prosvetne, strokovne in politične izobrazbe. Če je prav naš kmet še toliko gospodarsko in strokovno izobražen, če pa ni politično, mu vse ostalo nič ne pomaga. Ako zna tako dobro obdelovati zemljo, da bo imel še enkrat toliko dohodkov od nje, mu brez dobre kmetičke politike nič ne pomaga. Kajti pri davkih, pri carini, pri taksah, železniških tarifah in pri raznih občinskih in oblastnih dokladah bo s slabo politiko mnogo več zapravil, kakor je pa iz zemlje pridobil. Zato je treba predvsem izboljšati gospodarsko politiko. To bo pa mogoče še le tedaj, ko bo zaveden in politično izobražen kmetijski narod sam politiko delal in vodil, organiziran v svoji Slovenski kmetijski stranki.

Kmetijski praznik je mnogo pripomogel k temu in marsikom očmi odprl. Mnogo jih je spregledalo in se ne bodo dali več slepariti od klerohegomonistične gospode na čelu z velikim vezirjem Ante Korošcem pašem. On kot »veliki« sin Slovenije je nas izročil za skledo leče srbijanskim hegemonistom, ker so mu nezavedni kmetje zaupali.

Res lepo je bilo na kmetijskem prazniku na Bledu. Tam se je videla med ogromno množico volja za povzdigo kmeta, delavca in obrtnika ter njihovih idej.

Zato kličemo vsi zavedni kmetje: Zivijo naš voditelj Ivan Pucelj, živelja SKS in ves kmetijski narod.

F. Eržen.

Jesensko premišljevanje dolnj-skega vinogradnika.

(Žalostno pismo iz krške doline.)

Bliža se zopet vinska trgateg, ki se bo s portugalko te dni pričela. Bog je letos obilno blagoslovil trtni zarod in pričakovali smo v vsakem oziru najboljšo letino. Ob taki priliki kmetje radi premišljujemo, kak bo pridelek, koliko ga bo in kako ga bomo spravili v denar.

Da bo vsled obilnega zaroda cena nekoliko padla, na to moramo biti pripravljeni. Sedaj ostane glavno vprašanje: koliko ga bomo mogli prodati. Prodali ga bomo prav gotovo le toliko, kolikoršna bo potreba za konzum ali porabo ali z drugo besedo: prodali ga bomo toliko, kolikor ga bo razpečal gostilničar na deželi in v mestu. Nič več in nič manj.

Če bo dobra trgovina, bomo prodali vse, ako pa bo slaba, ga bomo polovico morali spiti sami ali ga iztočiti pod vejo napol zastonj, napol na kredit. Ako vse to premišljam, se obenem ozrem na tekoče letošnje leto. Lanska vinska letina ni bila v naše dobro, kajti smo pridelali komaj sedmino povprečnega pridelka v navadnih letih, nekateri niti toliko.

Četudi je bilo vino nekoliko dražje, nismo imeli od višje cene nič, ker je bil malokdo tako srečen, da je prodal 10 do 15 hektov, mnogo je bilo takih, ki so prodali komaj 5, drugi niti 1 hekto, prav mnogi pa niso prodali nič. Glavni pridelek našega kmetovanja, od katerega pričakujemo kaj denarja, nam ni pokrival stroškov obdelavanja in tako nismo imeli za tekoče potrebe; za sam živež pa smo se morali zopet zadolžiti, da se je staremu dolgu pridružil še novi. — Letos bo res nekoliko boljše, vsaj, kar se tiče množine. Toda ravno ob tem premišljevanju me obletava strah. Kaj bo, če ostanejo vse letošnje nove oblastne 100-odstotne in 500 do 550-odstotne občinske doklade, ali pa če se še zvišajo oblastne doklade na 200 odstotkov na vinsko trošarino...? V tekočem letu je namreč po dosežanjih ugotovitvah padel domač vinski promet za polovico, poraba piva pa je dosegla tako visoke količine, kakor doslej še ne po vojni. Porabile so se vse vležane

Naš kmetijski praznik.

Lep dan je bil na Mali Šmaren. Ta dan je bil podeljen kot lep dar našemu kmetijskemu ljudstvu. Komaj se je pričelo svitati, smo se že odpravili na pot, da prisostvujemo z dušo in telesom veličastnemu kmetijskemu prazniku na Bledu. V dopoldanskih urah smo pomagali Zvezi kmečkih fantov in deklet pri raznih njenih poslih, okrog poldan pa smo odšli proti Zaki na slavnostni prostor, ki je bil ves v zastavah in mlajih. Tu je bilo zbrano že mnogo kmetijskega ljudstva, a prihajalo ga je vedno več in več iz vseh krajev Slovenije in Hrvatske, nekateri z avtomobili, kolesi, vozovi in peš.

Zdaleč se je oglasila godba in kmalu so se pojavili konjeniki na čelu povelje. Pričele so prihajati divne narodne noše in skupine raznih prizorov iz kmečkega življenja kakor: tesarji, terice strugarji, gozdni delavci (golcarji), ki so prav pridno mešali »golcarsko« polento, in tudi ogljar ni izostal, kateremu se je na koncu vnela kopa. Ko se je ljudstvo nekoliko pomirilo, so se zbrali na zeleni govorniški tribuni poslanci KDK. Čeprav jim je za-

stopnik dr. Korošca prepovedal govoriti, so vendar vsi poslanci v ogorčenih besedah dajali izraza proti nasilni politiki sedanje velsrbske vlade. Kmetijsko ljudstvo je navdušeno pritrjevalo svojim poslancem. Zares takega zborovanja še nisem videl.

Nato so se vršile dobro uspele konjske dirke mrzlih in toplokrvnih konj, po konjski dirki se je pa razvila prisrčna ljudska veselica.

Zakaj so bili govori poslancev prepovedani? Zato, ker se klerikalci boje resnice, ker se je paša Korošec bal, da bi kmetijski narod ob tej priliki zvedel nasilje Koroščeve strahovlade, da bi kmetijski narod zvedel kakšne dobrote nam deli dr. Korošec s pomočjo pendreka — njegove policije, da bi kmetijski narod zvedel kakšna davčna bremena je nam naložil dr. Korošec paša itd. Žalostno je dejstvo, da kmetijsko ljudstvo še vedno vzdržuje tako sramotno stranko in da še vedno ne vidi potrebe pristopiti k svoji stanovski kmetijski stranki. To bo toliko časa trajalo, dokler ne bo naš kmetijski narod vse-

Da ne zamudite! Knjige Kmetijske Matice so deloma že dotiskane, deloma se nahajajo v tisku. Kljub vsem našim pozivom pa nekateri gg. poverjeniki niso še do danes vrnili nabiralnih pol. Ker smo iskali le malo več izvodov, kolikor je bilo priglašanih naročnikov, opozarjamo že danes, naj gg. poverjeniki, ki še niso storili svoje dolžnosti, takoj zaključijo nabiranje in nabiralne pole vrnejo. Tudi oni, ki bi radi imeli knjige Kmetijske Matice, a jih še niso naročili, naj to takoj store, ker pri najboljši volji pozneje ne bo več mogoče ustreči naročilom. — Knjige so izredno lepe in bodo najlepši dar slovenskemu kmetu.

ŠIRITE IN
NAROČAJTE
»GRUDO«.

80 let raziskovanja

je bilo treba, da se odkrije pravi Schichtov način pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje perila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtovo Terpentin milo

zaloge piva, da ga morajo sedaj sproti kuhati. Tudi poraba sadnih sokov, limonad in sadnega mošta se je dvignila na čezmerno višino na škodo prodaje vina.

Kaj bo ukrenil naš revni vinogradnik, ki ga tepe šiba vinskih doklad vsako leto huje...? Kaj bo napravil zopet letošnjo jesen in na spomlad, ko vino ne bo tako iskano, nego bomo morali kupca iskati mi vinogradniki...? Edini naš odjemalec je bil in ostane naš gostilničar in domač vinski trgovec. Oba imenovana, gostilničar in vinski trgovec, pa sta po čudni slepoti javnih činiteljev zašla ali prišla v nemilost pri merodajni gospodi, da ju obklada vsako leto z večjimi bremeni v njihovem obrtu. Pomnijo naj vsi ti javni činitelji, da padejo vsi udarci, ki so namenjeni njima, nazaj na nas uboge vinogradniške pare.

Ako pojde letošnje vino tako slabo izpod rok, kakor lansko, če se bo popilo tudi drugo leto toliko piva in drugih pijač, ki jih mi vinogradniki ne pridelujemo; ali pa, če se bo celo teh pijač izpečalo več, kot lani in iztočilo manj vina, potem dragi tovariši vinogradniki, ne preišljaj mnogo, nego vzemi sekuro in pojdi nad svojo ljubljeno vinsko trto. — Kajti ob njej ne boš mogel živeti, ker imaš tolike stroške, da te ti stroški v nekoliko letih slabe vinske prodaje spravijo ob dom in zemljišče.

Ob proračunih naših kmetijskih občin v vinorodnih krajih, v mesecu novembru se bo zopet sklepalo o občinskih potrebah in o kritju teh potreb potom doklad. Ob tem važnem času bomo zopet videli žalostne postave naših zastopnikov v občini in oblasti, zastopnikov vinogradnikov, ki bodo pod pritiskom političnih priganjačev vstajali in glasovali za vse dosedanje in celo še nanovo povišane doklade na lastni vinski pridelek. Sami sebi in svojim sosedom ter tovarišem v trudu in znoju bodo ti zastopniki devalj vrv okrog vratu, katera vrv bo njih in nas zadušila. — Vprašam te žalostne postave iz naših kmetijskih hiš in poleg njih tudi javnost: ali ni to najžalostnejše poglavje v gospodarstvu našega kmetijskega naroda, ali ni to največja sramota za našo nekdanjo tako opevano dolensko brihtnost? Da, žalost in sramota, mi mora pritrđiti vsak, ki ni še otopel v teh nesrečnih časih.

Pred kratkim me je obiskal prijatelj iz Bele Krajine in mi tožil, da se je čuditi, kaj morajo vse naši kmetje v interesu gotove stranke zavžiti, če pride recept iz Ljubljane.

Prikimal sem mu: da, mnogo moramo požreti v lasten pogin! Smo, kakor otrovana divjačina...
Vinogradnik.

POLITIČNE VESTI

Politični položaj.

V političnem položaju se po malem kažejo jasnejši obrisi. Na strani vlade so začeli le prihajati do spoznanja, da brez Hrvatov v naši državi ne gre, še manj pa, da bi se dalo trajno vladati proti Hrvatom. Plod tega spoznanja je pripravljenost vlade in vladnih strank, da se začno s Hrvati oziroma s Kmečko-demokratsko zvezo pogajati o sporazumu. To pripravljenost je priznal dr. Korošec v neki izjavi, ki jo je dal te dni nekemu časnikarju iz Belgije, priznal pa jo je tudi stari vodja radikalne stranke Aca Stanojevič.

Pogajanja pa se po mislih vlade ne bodo pričela takoj, ampak šele potem, ko bi se razdraženost na Hrvaškem nekoliko polegla in ko bi Hrvatje postali nekoliko bolj pomirljivi.

Dr. Korošec je v svoji izjavi priznal tudi možnost, da poseže v pogajanja tudi sama krona. To pa se more zgoditi šele tedaj, če bi se na vseh straneh pokazalo, da je uspeh zagotovljen.

Računi vlade so pa seveda prazni brez odobritve Hrvatov. Kolikor je nam znano, Hrvati ne bodo več nasedli na kakšen gnil »sporazum«, kajti še vselej, kadar se Hrvati sklenili z beograjsko cincarijo kakšen »sporazum«, so bili izigrani in goljufani. Hrvati bodo danes zahtevali močne garancije, da se bo dana beseda tudi držala in ta garancija je obširna revizija ustave. Za kakšne nove sleparije in »podvale« Hrvatov danes ni več mogoče dobiti; kar pa se nas Slovencev tiče, zlasti naše stranke, pa mirno lahko rečemo, da nas tudi ne. Mi bomo stali čvrsto in nemajno na strani Hrvatov, klerikalci pa naj počno, kar hočejo. Tudi mi hočemo enkrat zavarovati svoj žep pred odiranjem beograjske cincarije.

Kdor ni z nami — je proti nam!

Vodstvo obeh v Kmečko-demokratski koaliciji združenih strank je sklenilo na svoji zadnji seji v Zagrebu pretekli četrtek izdati sledeči

Proglas na narod.

»Narodu hrvatskemu, srbskemu in slovenskemu.

Oni, ki so organizirali dne 20. junija t. l. zločin v beograjski Narodni skupščini so šli za tem, da po svobodni volji naroda izvoljenim pravim narodnim zastopnikom, poslanecem KDK preprečijo nadaljno zakonito borbo za enakost in ravnopravnost in za seljaške pravice v Narodni skupščini, predstavništvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vukičevićeva večina Narodne skupščine, ustvarjena od zgoraj dol z omejevanjem narodne svobode pri volitvah, je dala iz svoje srede, dosledna duhu nasilja, ki jo je ustvaril in iz katerega je izšla, ubijalca narodnih poslancev in voditelja hrvatskega naroda Stjepana Radića, in je potem nadaljevala preko krvavih trupel svojo nasilno vladavino s pomočjo okrnjene Narodne skupščine, kakor da je komaj čakala, da se reši pravih predstavnikov narodne volje Hrvatov, Srbov in Slovencev in prvoborcev življenskih interesov vseh prečanov, ki tvorijo ogromno večino v državi SHS. Ta narodu vsiljena manjšina hoče s silo ohraniti svojo nadmoč, izkoriščajoč še nadalje državno oblast na škodo večine.

Borba KDK mora v takih razmerah nujno zavzeti druge oblike. V Narodni skupščini ni več mogoča. Narodne skupščine, kjer se iz vladnih strank strelja in ubija, kjer se na zakonito borbo odgovarja z organiziranim umorom opozicijskih narodnih poslancev, nihče v kulturnem svetu ne more smatrati za zakonodajno telo. Ta Narodna skupščina bi bila inštrument nasilja tudi potem, če bi v resnici predstavljala voljo večine, kamoli sedaj, ko predstavlja le voljo manjšine. Borba za enakost in enakopravnost, za svobodo in pravice seljaškega naroda se prenaša zaradi tega v sam narod. Narod mora pokazati svojo voljo in moč predstavnikom vsiljene oblasti in njenim pristašem na sledeči način:

S predstavniki vlade in vladnih strank, ki so odgovorne za sedanji režim sile in nenakosti, je treba prekiniti vse družabne sti-

ke. Ravno tako je treba postopati tudi z vsemi onimi, ki z avtoriteto svojega posvetnega ali cerkvenega položaja podpirajo ta režim.

Pristašem vladnih strank, ki bi se na kakršenkoli način zavzeli za ta režim in skušali preprečiti uspeh narodne borbe, je treba z držanjem in ponašanjem okolice, v kateri žive, dati čutili razpoloženje naroda.

Kdor se postavlja proti narodu, ni naroden človek in ne spada v narodno zajednico.

Balkanske manire.

Kakor znano, se nahajajo morilec Puniša Racič in njegova dva tovariša Tomo Popović in »vojvoda« Lune-Jovanović v preiskovalnem zaporu. Te dni pa je to lepo gospodo obiskala velika družba srbijanskih kmetov in raznih »prvakov«, ki so v prostorih preiskovalnega zapora priredili vsem tem »junakom« na čast pravcato pojedino!

Če to ni novo nesramno izzivanje Hrvatov in vseh prečanov, potem ne vemo, kaj je izzivanje sploh.

Spričo takega izzivanja pa se vlada predrzne govoriti o sporazumu(!) s Hrvati in s prečani!

Treba pa si je zapomniti, da se je dogodilo to nesramno izzivanje v času vlade dr. Korošca, ki do danes še ni našel niti besedice obsodbe za to nečuveno nesramnost!

Cerkev — dekla političnih priganjačev.

Ali je cerkev sejmišče in spovednica političen shod? V par člankih smo že povedali, kako je nekatera naša duhovščina ponižala cerkev in jo spravila na stopnjo navadne politične agitacijske družbe in da so nekateri duhovniki postali priprosti priganjači klerikalne stranke.

Te dni smo dobili sledeče sporočilo od krajevne organizacije SKS Sv. Gregor: Žena našega vrliga pristaša je šla k spovedi. Župnik ji je rekel, da mora moža pregovoriti, da bo pristopil k SLS. Žena mu je odgovorila, da je mož dober gospodar in da ne vidi, da bi šlo gospodarstvo slabo radi tega, ker ni mož pri SLS. Na ta odgovor je župnik zaloputnil linico in ji ni dal odveze. Žena je osramočena odšla.

Vprašamo g. knezoškofa, ali on odobrava tako postopanje svoje duhovščine? Ali ne zasluži tak župnik, da bi mu pobožna žena mastno pljunila skozi linico v obraz? Ali ne zasluži tak župnik, da ga škof kratkoma zapodi iz fare? — Naj nam g. knezoškof odgovori!

—lj.

»Slovenski Gospodar« in davki.

Pod naslovom: »Zakaj država ne izplača vseh dolžnih vsot?« piše »Slovenski Gospodar«: »Od raznih strani prejemamo vprašanja, zakaj država ne izplača dolžnih vsot, zakaj ne izplača pokojnine v dinarjih namesto v kronah itd. Odgovor je: Državi primanjkuje gotovine. To se pojavlja še posebno zaradi tega, ker radičevci in demokrati po Hrvaškem agitirajo, naj se ne plačuje davka. Vlada je zato v teh krajih bolj strogo začela davke pobirati. Slovenija plačuje točno in tu je ostala dosežanja davčna praksa.«

Vse je res, kar pravi »Slovenski Gospodar«, samo zadnji stavek je lažniv. Tudi v Sloveniji se iztirjavajo pod vlado »največjega Slovenca« davki s tako silo kakor še nikdar poprej.

„DEČVA“

Žene in dekleta! Poslužujte se naše narodne in poletne noše! Zahtevajte pri vseh trgoveh nagelno dečvino blago, ki se prodaja v prid Jugoslovnski Matici in Dečjemu domu.

Dr. Koroščeva enakopravnost.

Izkoriščevalno in ponižujoče postopanje napram prečanom dokazuje najizraziteje trošarina na žganje. Dočim v Srbiji te trošarine sploh ne poznajo, znaša v prečanskih krajih 17 Din na liter žganja in da bodo Slovenci še bolj enakopravni, je klerikalni oblastni odbor v Ljubljani naložil še 100% oblastnih doklad. Vsled takega stanja se je naravno zelo bujno razvilo tihotapstvo žganja iz Srbije. Da bi oblasti to preprečile, so ustanovile celo vrsto novih finančnih postaj in bomo prečani poleg trošarine plačevali še regiment finančarjev. Živijo dr. Korošec. To pa vse zato, ker je »vera« v nevarnosti.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potreščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

D O P I S I

Občinske volitve Šmihel-Stopiče. V nedeljo 23. septembra so se vršile občinske volitve v naši občini. Naša občina je največja v oblasti, ima 2000 volilcev. Nedeljskih volitev se je udeležilo 1113 volilcev, 888 jih je ostalo doma. SLS je dobila 798 glasov, SKS 315 glasov. Klerikalci so po svojem časopisju razglasili ta izid za velikansko zmago, ki jo napihujejo do neba. Priznamo, da smo mislili, da po vsem tem, kar počenjajo klerikalci, da bodo bolj nazadovali in da bomo mi več napredovali, ali še nekaj takih klerikalnih zmag, samo še tri take zmage, pa jih ne bo več. 11. septembra 1927, torej ravno pred enim letom, so dobili pri državnoborskih volitvah 873 glasov v tej občini, SKS pa 305, pri teh volitvah so klerikalci nazadovali za 75 glasov, dočim je SKS napredovala za 10 glasov. To so številke, in ko je klerikalna gospoda ogledovala te številke, ji ni bilo najslajše pri srcu. Pri oblastnih volitvah 23. januarja 1927 je dobila SKS 233 glasov, koliko je vredno klerikalno upitje o porazu samostojnežev, dokazujejo številke 233, 305, 315: pri vsakih volitvah napredovanje, klerikalci pa pri vsakih nazadujejo. Zato: živele take zmage SLS! Če bo šlo vedno tako naprej, potem jih bo kmalu konec.

Tržišče na Dolenjskem. V nedeljo 23. t. m. je bil pri nas shod SLS. Prišel je dr. Milavec, oblastni odbornik, da reši našega gosp. župana in oblastnega poslanca Franca Kobala, kajti tukajšnji občani že dalj časa zahtevajo, da France da račun, kake uspehe ima za svoj volilni okraj. Dr. Milavec je razočaral s svojim poročilom ne samo pristaše nasprotnih strank, temveč tudi pristaše SLS, ko je trdil, da je SLS svojo avtonomijo že dosegla s tem, da imamo oblastno skupščino in oblastni odbor, za katere izdatke pa povrh naklad in taks, ki jih prejme oblastni odbor, plačajo kino, javna zabavišča, kavarne, avtomobilisti, nobenih oblastnih naklad in taks ne plača pa kmet, prispeva pa k izdatkom polovico država. Ker je dr. Milavec trdil, kake lepe uspehe je SLS dosegla, posebno s svojo »avtonomijo«, so začeli pristaši vseh strank gosp. Mi-

lavca izpraševati, kaj je koristil tukajšnji okolici s klerikalno avtonomijo, če se je s tem zadostil, ko je oblastni odbor nakazal cement posestniku Debelaku, ki ima do pol milijona denarja naloženega, lepo posestvo, krasne vinograde in pokojnino kot upokojen orožnik, revežem pa ne dajo ficka. To je gospoda Milavca in Kobala tako razkačilo, da sta hotela gotove poslušalce izmetati iz dvorane; ker je bila pa večina prepričana, da oblastni odbor z delitvijo cementa ni postopal pravično, zato se jima načrt ni posrečil. Dr. Milavec je začel nato oddajati razne obljube, kako bode kmetom pomagal če bodo njega mirno poslušali, da bode dal vsakemu podporo za nakup plemenskih prašičkov in telčkov. Na te obljube vpraša kmetovalec Karel Okoren, če tudi on dobi podporo za bička. Dr. Milavec pa takoj besedo požre, češ, da takim bikom na dveh nogah ko ste Vi, ne dam podpore (čuje se, da bode Okorn iskal za ta izraz zadoščenje pri sodišču), dobil je takoj odgovor, ko se mu je povedalo, da je Okorn kmetovalec, ki ima nedorasle otroke, pa ga gospod Milavec vendar kot inteligent naziva z »bikom na dveh nogah«. Zborovalci so bili vsi prepričani, da gosp. dr. Milavec ima svoje volilce za bičke, potrdil je pa še to dr. Milavec naknadno, ko je nato začel pripovedovati, kako lepa slovenska dekleta zbirajo po službah v Beogradu, jih pošiljajo naprej v javne hiše, nakar postanejo vlačuge. Zborovalci so ga pozivali, da naj SLS, ko je na vladni, to prepreči. Ker jim dr. Milavec ni hotel to zasigurati, so začeli vsi zborovalci obsojati njega, češ, če govoriš resnico, stori potrebno, da se prepreči, drugače si navaden obrekovalec, ter zahtevali, na jim razloži gospodarski program. Ker pa dr. Milavec in, kakor se vidi, tudi stranka SLS, nima nobenega gospodarskega programa, zato ni mogel na ta vprašanja odgovoriti in je vzel svoj poklapani klobuk in zbežal v župnišče. Gospod oblastni poslanec Kobal pa se ni upal javiti k besedi in tudi ni mogel shoda zaključiti, ker se je zbal obračuna, ter zbežal za Milavcem. S svojim nastopom sta gospoda oblastna poslanca večini poslušalcev odprla oči.

Iz Dobove. Že dolgo časa se nisem nič oglasil, zatorej prosim za kotiček v našem »Kmetškem listu«. Dobovčani smo večinoma vsi navdušeni za kmetško misel in kmetški program. Kakor se pa med vsakim dobrim žitom najde plevel, tako se tudi pri nas najde še nekaj ljudi, ki so zaslepljeni po klerikalizmu. Zaposlen sem kot tesar v Zagrebu in tako sem imel priliko pogovarjati se z enim takim pristašem klerikalizma. Govorila sva o vsakovrstnih stvareh, končno sva prišla tudi na politične stvari. On je namreč tudi iz dobovske fare. Hotel je pobijati našo stranko, ko je pa videl, da ga v vsakem oziru nadvladam in da ne more nič dokazati slabega naši stranki, je v jezi rekel, da imamo advokate v stranki. Da, ako se advokati in doktorji svobodno mešajo v politiko, zakaj se potem ne bi tudi duhovniki? Zatrjujoč mu, da to ni duhovniški poklic in da pri nas ne vladajo advokati, ker smo mi kmetška, pa ne gospoška stranka, je umolknil. V srcu pa je še vedno ostal zakrknjen pristaš klerikalizma. Prišel bo pa čas, ko se bo tudi njemu odprl um spoznanja dobrega od slabega.

Lesce. Krepak odgovor so dali enodušno in soglasno vsi odborniki občine Lesce klerikalcem, ko so na prvi seji, ki jo je vodil naš vrli tovariš Franc Vidic, izglasovali zaupnico od klerikalcev maščevalno odstavljene županu Iv. Ažmanu. Ta zaupnica je pa še tem bolj pomembna, ker so v občinskem odboru tudi štirje pristaši SLS. To je volja in spoštovanje naroda napram nasilju in samovolji klerikalne gospode. Le tako naprej! Čim bolj bodete kmetški narod pritiskali, tem bolj bo složen. Ažmanu pa kličemo: Nič se ne boj, dokler Te kmetško ljudstvo spoštuje!

Iz brežiškega okraja. So že zopet začeli! Zopet so začeli prihajati veliki gromovniki SLS k nam, da bi z nova dobro izvežbali in navdušili svoje agitacijske patrolje, da bi zopet v slučaju volilne bitke napadali brate, sosede, tovariše in sploh svoje sotrpine, pogazili čast ime svojega stanu ter obrekovali in preklinjali one, ki postavljajo življenje v obrambo interesov naroda. Dne 2. septembra je g. Gosar, poslanec SLS za okraj Brežice, razlagal na shodih svojo zvito politiko, v kateri je pomiloval zločin, storjen v Narodni skupščini, in med tem je tudi priznal, da Slovenija resnično plača več ročnodelavskega davka kakor Srbija, in to zato, ker je v Sloveniji več delavcev kakor pa v Srbiji. Kako more to biti? Slovencev je komaj en milijon, Srbov pa 6 milijonov, kaj je potem z onimi šestimi milijoni? Ali so sami lenuhi — ali pa sami gospodje. G. Gosar, pridite še na shode, pa povejte, kako se imenujejo tisti ptički, katere krmi SLS v Beogradu z našimi krvavimi žulji. Tukajšnji prebivalci bi vas bili tozadevno natančneje vprašali, sicer so pa bolj počasni pri mišljenju, pri katerem so pa le razmišljali, ta gospod ima pa gotovo dober kruh — Govori se pa sedaj, da bi še bil kdaj v brežiškem okraju poslanec g. Gosar — tega nas Bog obvari. Teden dni pozneje, dne 9. septembra so morali ti pokorni zarobljeniki iti v Krško, da so tamkaj čuli še drug inštrument. In zopet v nedeljo, dne 16. septembra je orjak g. Tratnik v gromovitem govoru predaval o svojem modrem političnem in gospodarskem delovanju. Gospodje — duhovniki! Kakšen bi bil odgovor, če bi Vas vprašali, kdaj ste pojedli besede, katere ste sami označili vernikom, da je rekel Kristus pred sodnim stolom »moje kraljestvo ni od tega sveta?« —! Zakaj ste se odločili za ta stan, — mar zato, da zvišujete davčne dajatve in nalagate nove, izstradanega in izmučenega trpina pa tiščite ob tla, da bi ne videl in vedel kako se z njim postopa in ravna. Vsako delo ima svoj čas. Prišel bo pa tudi tisti čas, ko bosta slovenski kmet in delavec pokazala pot gospodom SLS, naj gredo po volilne kroglice doli v Črno goro, kjer imajo svoje zavezničke. — I. B.

Poljanska dolina pri Črnomlju. Iz naše doline nas je bilo pred 14 dnevi več mož v Novem mestu pri poroti in smo prišli v stik z ljudmi iz raznih krajev. Razpravljali smo o politiki in gospodarstvu. Govorilo se je, da bo organiziran v Črnomlju nov gremij trgovcev. Mislimo, da se da interese naših trgovcev brez novih stroškov tudi zastopati.

IZ STRANKE

Ljubljana. Redni občni zbor krajevnice organizacije SKS v Ljubljani se vrši v petek 5. oktobra t. l. ob pol 20. uri v lokalnu na Miklošičevi cesti 4. Dnevni red po organizacijskem redu. — Odbor.

Kranj. V ponedeljek dne 1. oktobra se vrši sestanek okrajnega odbora SKS pri Peterčku. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Tomaž Križnar, predsednik.

Zborovanja KDK na Štajerskem.

V nedeljo, dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši shod KDK v Slovenjgradu v dvorani hotela Goll; popoldne ob 2. uri pa v Misljnu v gostilni tov. Konrada Iršiča. Na obeh shodih govorita narodna poslanca Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer.

Dne 14. oktobra popoldne se vrši tabor Kmetško-demokratske koalicije v Žaleu, na katerem govorijo: oba predsednika KDK dr. Vladko Maček in Svetozar Pribečević, poslanca Ivan Pucelj, dr. Pivko in dr. Kramer.

Brežice. Seja okrajnega odbora Slovenske kmetijske stranke se vrši v soboto ob 10. uri dop. pri Grobelšku. Vabimo vse člane, da se seje gotovo udeležbe. — Fr. Pintarič, preds.

Tedenski koledar.

30. septembra, nedelja: Hijeronim.
1. oktobra, ponedeljek: Remigij.
2. oktobra, torek: Angel varuh.
3. okt., sreda: Kandid.
4. okt., četrtek: Franc Seraf.
5. okt., pelek: Placid.
6. okt., sobota: Bruno.

Sejmi.

1. oktobra: Kostanjevica, Liliija, Stari trg, Fara, Jesenice, Arnuš, Konjice, Dol pri Hrašniku, Podčetrtek.
2. oktobra: Mellika.
4. oktobra: Selce, Zalec, Jurklošter, Turnišče.
6. okt.: Tržič, Kranjska gora, Sv. Lovrenc v Slov. gor., Kostrivnica, Pišece.

Valute.

Dati moramo za:

	Din
1 nemško marko	13'57
1 švic. frank	10'94
1 avstr. šiling	8'01
1 angleški funt	276'25
1 amer. dolar	56'82
1 franc. frank	2'22
1 čsl. krono	1'68
1 italijansko liro	1'98

Vinogradniki, pozor!

Stara resnica govori, da vino se šele v kleti naredi. Zato Vas vprašamo: Ali ste že prečitali knjigo »Umno kletarstvo«, ki jo je spisal višji vinarški nadzornik Franc Gombač? Če je še niste, naročite si jo takoj pri Kmetijski fiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. — Cena knjige 20 Din, po pošti 21 Din.

MLADINSKI VESTNIK

Ljubljana. Ustanovni občni zbor društva »Mlada generacija« v Ljubljani se vrši dne 8. oktobra ob 19. uri v društvenem lokalnu na Miklošičevi cesti 4. Pred zborovanjem vpis novih članov.

Beričovo. Naše društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo 30. septembra pri Ivanu Gradu v Beričevem vinski trgatav. Pričetek ob pol 4. uri popoldne. Za jed in pijačo bode dobro preskrbljeno. Kdor je rad včasih tudi vesel, naj ne zamudi, ne bo mu žal.

Tomišelj. Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 30. septembra veselico v prostorih pri Peršinu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Predgrad pri Starem trgu. Preteklo nedeljo se je pri nas ustanovilo društvo Kmetijskih fantov in deklet »Planina«. Na ustanov-

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci fistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

nem občnem zboru je obširno govoril o programu in namena društva tov. geom. Mravlje. Tako društvo je bilo za naš okraj zelo potrebno. Odbor bo še to jesen pripravil več prireditev.

Kaj nas čaka?

Dr. Korošec hoče »nivelirati«. V neki svoji izjavi je dr. Korošec rekel, da se bomo počasi Srbi, Hrvati, Slovenci, Macedonci itd. »nivelirali« (= izravnali), t. j. da bomo vsi prišli na eno stopinjo kulture, mogoče tudi na eno vero in na en jezik. Na katero vero bomo prišli, je jasno: na pravoslavno in na jezik seveda srbski. Za to že danes prav dobro skrbi dr. Korošec, ko Slovenijo daje popolnoma v roke belgrajski cincariji. Da bomo kmalu hodili okrog kakor bi treščilo v nas in da bomo tudi z opanki zadovoljni, če jih bomo le dobili, bo tudi poskrbel dr. Korošec s svojim davčnim vijakom, če ne bodo slovenski kmetje prej »nivelirali« SLS z dr. Korošcem vred.

NOVICE.

Dr. Pernar v Zagrebu. V nedeljo se je vrnil narodni poslanec dr. Pernar z Dunaja v Zagreb. Dr. Pernar se je v Avstriji zdravil od rane, ki mu jo je prizadejal klerikalni poslanec Puniša Račić v parlamentu z revolverjem. Kroglijo nosi še vedno nad srcem, vendar je toliko okreval, da ni več v smrtni nevarnosti.

Posledice nettunskih konvencij. Naša stranka je večkrat opozarjala na uničujoče posledice nettunskih konvencij zlasti za Slovenijo in Dalmacijo, ako bodo sprejete. Ker ni hotel nihče celo izmed Srbov prevzeti odgovornosti za te posledice, se je našel Slovenec dr. Korošec, ki je nettunske konvencije sprejel in s tem izročil Slovenijo in Dalmacijo na milost in nemilost italijanskemu kapitalu, da jih izkorišča in zaslužni. Te dni so italijanska podjetja in tovarne odpustila iz službe in vrgla na cesto vse Hrvate in nastavile na stotine Italijanov iz Italije. Italijani so pričeli kupovati dalmatinsko obalo in izpodrivati revnega dalmatinskega kmeta.

Kosmata vest. Dr. Koroščeve policijske oblasti so tajno preiskovale v Sloveniji, ako niso pristaši SKS in SDS do pet oboroženi in da nekega lepega dne izvrše revolucijo. Uspeh preiskave ni bil dovoljen in dr. Korošec bo radi nevarnosti od strani slovenskih kmetov mirno spal, ako ga prav nič vest ne peče radi umorov hrvatskih voditeljev, katerega so izvršili njegovi srčni zavezniki Puniša Račić in kompanija.

Nasilja dr. Koroščeve žandarmarije. V Podgorici so sklicali za preteklo nedeljo Črnogorci veliko izvenstrankarsko zborovanje, na katero so povabili tudi voditelje KDK. Na shod je prišlo čez 8000 kmetov. Še pred otvoritvijo so pa oblasti shod prepovedale in orožniki so pričeli razganjati kmete na vse strani, udrli v dvorano, kjer so bili zbrani in jih s puškami prisilili zapustiti zborovalni prostor. Nastal je ogorčen protest in kmetje so se branili s stoli in mizami. Vse šipe, mize in stoli so bili zdrobljeni. Na stotine orožnikov je stopilo v akcijo in niso pustili niti, da dva kmeta med seboj govorita. Tako nastopa dr. Korošec proti kmetom. In vendar se najdejo v Sloveniji še kmetje, ki klerikalno stranko podpirajo, ker je »vera« v nevarnosti.

Uspeh nettunskih konvencij. Italijanske oblasti so razpustile v Trstu slovensko politično društvo »Edinost«, potem ko so ustavile istoimenski list. Tako so fašisti onemogočili politično in socialno gibanje. To vse je italijanska zahvala zato, ker so klerikalci z dr. Korošcem na čelu izglasovali zloglasne nettunske konvencije.

Nemške reparacijske dajatve za Jugoslavijo. V jugoslovanskem finančnem ministrstvu so dovršene vse priprave za najetje posojila v znesku 100 milijonov zlatih mark v obliki nemških reparacijskih dajatev. Gre za dobavo lokomotiv, vagonov in tračnic za jugoslovanske železnice.

Afrika k svobodi — Slovenija v suženjstvo. Angleška vlada je te dni izdala zakon na podlagi, katerega se osvobodijo vsi sužnji v angleški afriški koloniji Siera Leoni. — Dočim so postali zadnji zamorci v Afriki svobodni ljudje, je pa dr. Korošec zaslužil cel slovenski narod velesrbski cincariji.

Škocijan pri Turjaku. Dne 17. septembra t. l. se je poročil tovariš Anton Kraševac s Kristino Podlogar iz Škocijana. Oba sta vneta člana naših društev in sodelavca v širjenju kmetijske misli.

Ljudje slabega srca jemljejo dnevno na tešče želodec po eno čašo Franz-Josefove naravnne grenke vode ter imajo lahko potrebo. Specialisti za bolezni srca so konstatirali, da Franz-Josefova grenka voda deluje sigurno in brez težav tudi pri najmočnejšem obolenju srca. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Požar in smrtna nesreča. Na Slinovcah pri Kostanjevici, kamor zahaja na kvaterno nedeljo vsako leto na tisoče romarjev k Materi Božji dobrega sveta, je v noči od sobote na nedeljo nastal pri posestniku Francu Colariču štev. 1 nenadoma požar kmalu po polnoči. Na podu za hlevom je skoro gotovo prenočeval kak romar, ki je v nepredvidnosti zažgal slamo in je bilo tako naenkrat vse staro poslopje zadaj zidanega hleva, obstoječe iz šupe ali kolarnice in poda, v plamenu. Na lice mesta prihiteli gasilci so požar v največjem dežju in viharju omejili na goreče predmete tako, da hiša in hlev nista prišla v nevarnost. Večina vaščanov je čula pri cerkvi Matere Božje, 20 minut daleč od vasi, in tako ni bilo dosti ljudi za prvo pomoč. Na mesto nesreče je vsa zbegana odšla, prebudivša se iz spanja, tudi družina posestnika Janeza Pavloviča. Ko je žena Pavloviča sredi noči ugledala celo poslopje v plamenu, jo je strah tako prevzel, da se je zgrudila na tla in takoj umrla. Tov. Francetu Colariču je poleg omenjenih lesenih objektov pogorelo mnogo kmetijskega orodja, vsa dosedanja žitna letina in seno ter več voz in zapravljenček na peresa in ima s tem najmanj 50.000 Din škode, ki je krita z zavarovalnino 36.000 Din. — **Kvaterna nedelja** se je letos na Slinovcah in v Kostanjevici zelo slabo obnesla. Trajni dež skozi soboto in nedeljo in celo noč ni zabranil obiska samo daljnim romarjem, nego tudi bližnjim domačim faranom. Tako malo ljudi ne pomni nihče v občini, s čemur so oškodovani trgovci in obrtniki, posebno usnarji. Veliko škodi romarskemu obisku k Materi Božji dobrega sveta tudi vsakoletno izrabljanje tega svetega kraja v politične namene. Poslanci SLS imajo vsako pomlad ob tej cerkvi politične tabore, na katerih se čuje samo zabavljanje in hujskanje. Ljudje so pa tega že davno siti in so tudi ti politični shodi z vsakim letom slabše obiskani. Pri tem trpi obenem obisk tudi božje poti na kvaterno nedeljo, saj ljudje kmalu ne bodo razločevali verskih obredov od političnega teatra SLS.

Neurje na Posavju in Dolenjskem. Preteklo soboto je nastalo skoro po celem Posavju strahovito neurje, ki je pretilo poplaviti kar cele vasi. Lilo je kakor iz škafa in vode, ki je drvela po potokih, niso mogli požirati mostovi ter je vsled tega prestopila begove in iskala drugih potov. Najhuje je bila prizadeta sevniška okolica.

Nasilno izterjavanje davkov. V subotškem okraju izterjavajo davčne oblasti brezobzirno davke pri najsiromašnejših kmetih. Plenijo jim vse, kar jim pride pod roko, ako niso imeli denarja, da bi davke plačali. Kmetje so strahovito ogorčeni nad takim postopanjem, kakršnega je uvedla dr. Koroščeva velesrbska vlada.

Plin. V bližini Siska so kmetje pri kopanju vodnjaka naleteli na izredno močan tok podzemeljskega plina, ki ga bodo izkoristili v industrijske svrhe.

Rastlinske zdravilne likerje za želodec — grenke, polgrenke, sladke kakor tudi rum, pelinkovec, kimljovec, slivovko in druge žgane pijače nudi po najnižjih cenah »Gloria«, rastlinska destilacija, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. — Pišite po cenik še danes!

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani, reg. zadr. z neom. zavezo, razglašajo po § 8. svojih pravil, da obrestujejo od 1. januarja 1929 vloge na knjižice in vloge v tekočem računu: brez odpovedi po . . . . . 6% p. a. pri trimesečni odpovedi po . . . . . 7½% p. a. Ljubljana, 19. septembra 1928.

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani, registrov. zadruga z neomejeno zavezo. Dr. Drago Marušič, l. r. Franc Slanc, l. r.

Po 40 letih srečnega zakona. V okolici Pančeva se je 65-letni posestnik Djoka Bandšul skregal s svojo ženo, s katero je 40 let živel v prijateljstvu in srečnem zakonu ter jo v prepiru udaril s sekuro po glavi in razklal na dvoje. Morilec se je nato sam javil žandarjem, ki so ga izročili sodišču.

Stoletnica rojstva Tolstoja. V Moskvi so priredili Rusi sredi tega meseca velike kulturne svečanosti ob priliki 100 letnice rojstva največjega slovanskega pisatelja, umetnika in misleca Leva Tolstega. Sinovi in vnuki slavnega Rusa so se po boljševiski revoluciji razpršili po celem svetu, doma v Jasni Poljani, na posetu Tolstega, je ostala samo ena hči, ki upravlja celo pisateljevo zapuščino. Jasna Poljana je spremenjena v Tolstojev muzej.

Dete z dvema glavama. V Judenburgu se je te dni rodilo dete z dvema glavama, štirim rokami in tremi nogami. Pri tem nesrečnem slučaju sta dva otroka zraščena v eno telo. Dete so pripeljali v dunajsko bolnico.

Talentiran otrok. V Prago so pripeljali pretekli teden stariši Ivansso iz Slovaške svojega petletnega sina, ki vzbuja pri vseh ljudeh silno pozornost radi svoje nenavadne nadarjenosti. Otrok zna tako računati, da bi lahko poučeval v vsaki šoli. Najtežje račune izvrši na pamet. Seštevanje, odštevanje, deljenje, množenje itd. mu gre kakor profesorju računstva.

Velika dediščina. V Ameriki je umrl pred nedavnim milijonar Gjorgje Prodanović in zapustil 30 milijonov dolarjev. Dediščina bo razdeljena na 12 dedičev, od katerih bo vsak dobil 140 milijonov dinarjev.

Ruševine orkana. Vihar, ki je divjal skoro cel teden v Mehikanskem zalivu, je popolnoma opustošil otok Portoriko (po njem se je imenovala ena vrsta cigar) in njegova mesta ter otok Haiti. V celem znaša škoda nad 100 milijonov dolarjev. Na tisoče ljudi je utonilo in na stotisoče jih je brez strehe.

Največji zrakoplov. V Nemčiji so izgotovili največji zrakoplov »Zeppelin«, ki je dolg 235 m in visok 33 m. Zrakoplov je namenjen za redno prevažanje pošte in potnikov iz Evrope v Ameriko. Notranjost zrakoplova je zelo udobno prirejena za spalnice, jedilne sobe itd. Prihodnje dni se bo dvignil in vzel že na prvo pot 40 potnikov za Ameriko. Te dni so izvršili z zrakoplovom preizkušnjo nad Bodenskim jezerom, ki se je dobro obnesla.

Zračna zveza med Nemčijo in Kitajsko. Zastopnik nemške letalske družbe se pogaja s kitajsko vlado za vzpostavitev zračne zveze med Berlinom in Nankingom, sedanjim glavnim mestom Kitajske.

Umetna megla za obrambo tovarn. V nemškem mestu Stuttgartu so napravili te dni zanimive poskuse, kako bi obvarovali tovarne pred zračnimi napadi sovražnih aeroplanov. Posebni stroji so proizvajali umetno meglo, ki je popolnoma zakrila ne samo tvornice, ampak tudi okolico daleč naokrog. Aeroplani, ki so krožili nad mestom, so ugotovili popoln uspeh umetne megle.

Strahovit požar v gledališču. V največjem gledališču v Madridu, glavnem mestu Španije, je izbruhnil požar v trenutku, ko je bilo nabito polno in sredi predstave. Nastala je velika panika. Vse je drvelo proti izhodu, kjer je bilo v gneči udušenih in pohojenih nad 300 ljudi. Gledališče je bilo do tal upepeljeno in je zahtevalo nad 500 žrtev.

Duh časa je privedl do tega, da danes za pranje ni treba uporabljati nič drugega nego **RADION.** Visoke tehnične šole so preiskusile Radion ter dognale, da je popolnoma neškodljiv za perilo. Zadostuje, da se kuhá perilo pol ure v raztopini Radiona; perilo je potem popolnoma čisto.

Listnica uredništva. Radi pomanjkanja prostora priobčimo prihodnjič dopise: Jarenina, Z Gorenjskega, Škofja Loka in Kostanjevica.

Kmetijska razstava v Pragi.

(Nadaljevanje in konec.)

Poučna potovanja.

Dne 19. maja se je zbralo izredno veliko inozemcev-zemljedelcev na poučno potovanje. Ogleдали so si naraven državni park Pruhonice. Ta park vsebuje najrazličnejše rastline srednjega pasu in nič manj nego 6000 raznih vrst rastlin. Za tem smo posetili posestvo visoke kmetijske šole v Uhrinevesi. Tamošnji ravnatelj, izkušen praktik, je nam v lepem jeziku tolmačil in razkazoval n. pr. praktična dvigala za razkladanje žita v podstrešje, dalje zelo enostavno ventilacijo v hlevih, ki sestoji iz navadnih cevi, katere se namesti pod stropom v hlevih, nekoliko poševno navzven, skozi zid, približno 4 do 5 m narazen. Zelo praktično je tudi nameščena krušna peč v zvezi s kopalnico. Iz mlekarne se voda ne odteka v jarke, temveč skozi cevi na nižje ležeči zelenjadni vrt. Nekaj posebnega je tudi črešnjev in višnjev nasad s 60.000 drevesi. Poleg mleka dajejo črešnje največ rednih dohodkov. Enostavna in praktična je tudi ledenica, kopa (okoli 60 do 100 cm) slame z vratmi, 3 do 4 m visoka, v kateri je nasut led in na vrhu pa pokrit z debelo plastjo leša in zemlje. Vse to drže pokonci postavljeni koli, zgoraj zvezani med seboj. V hlevih je nameščena ob stropu železnica za prevažanje krme, ki je napravljena zelo enostavno iz dveh ogelnic (Winkleisen), pritrjenih na strop, po katerih teče kolesce, oziroma voziček. Tako pripravo si lahko vsakdo sam napravi. — Živina je zastopana v najrazličnejših pasmah v poučne svrhe. Vendar pa prevladuje holandska in simodolska pasma. Zanimala je nas tudi ensilaža ali kisanje krme. G. ravnatelj pravi, da je za vsako gospodarstvo »silo« dandanes neobhodno potrebna naprava. Gospodarstvo brez »sila« ali ensilaže je kakor roka brez prstov. Na tem posestvu sejejo v to svrhu, namreč za ensilažo, vsako leto nalašč do 8 ha solnčnic in sveže koruze, ki daje do 1000 q svežega pridelka na en hektar, toraj štirikrat več od detelje. G. ravnatelj je priporočal za kisanje čim drobnejše sekljanje materiala. Pri živini smo videli različne praktične načine, kako je živino privezati k jaslīm. Najbolj se nam je dopadel oni način, kjer teče veriga na obročku gorindol po železu, ki je pritrjeno k jaslīm in betoniran pod. Žival se lahko prosto giba in obrača, vendar pa ne toliko, da bi nadlegovala sosednjo goved. Praktično so napravljena tudi stojišča za živino in kanali za odtok gnojnice, ki so zelo ozki s precejšnjim padcem, da gnojnica takoj odteče. Enostavni in praktični so tudi svinjaki; ograje nizke, nekaj nad 1'20 m visoke, večinoma lesene iz desk, ki so v gotovi razdalji narazen ena od druge; so pa tudi ograje iz navadnih kolov in žične mreže. G. ravnatelj je utemeljeval, da se morajo prašiči med seboj videti, ker je prašič družabna žival. Važno je tudi, da zrak kroži med svinjaki. Podi so betonirani s padcem proti gnojnični jami. V vsakem svinjaku je napravljeno ležišče na nekoliko vzvišenem prostoru iz votle opeke. Korita so zelo enostavna in kamenine, okna velika iz steklene žice brez vijakov, nameščena tako, da se jih lahko sname. V konjušnici smo videli tudi divjega konja, ki ni večji od navadnega bo-

sanskega konjička. Tu so zastopane tudi razne kongske pasme.

Posestvo ima pravi muzej najrazličnejših strojev. Stroje pa, ki jih uporabljajo, smo videli posebej. V oči so padli traktorji, razni plugi, brane, voz za trošenje komposta, gnojnični voz s podzemeljskim razpršilnikom po načinu »Fruchtspender« od G. Drescher, Halle a. d. S. Ta razpršilnik je res nekaj tako imenitnega, da bi se moral tudi pri nas uvesti. Te razpršilnike izdelujejo tamošnji kovači sami. Originalna je bila tudi brana, sestojča iz treh večjih železnih obročev (spojenih v treh krogih s seboj), ki služi za poravnavanje krtin. Ogleдали smo si tudi ameriški silo, kakor tudi ameriške kurnike. Posestvo ima več pasem kokoš, med njimi leg-horn (požlahtnena bela laška), rdeče Rhode Island kot najboljše kokoši. Potem indijske rase (ne potrebujejo vode), hišice za koklje na prostem.

Popoldne smo si ogledali starinsko cerkev v Boleslavi, kjer leži zakopan sv. Vaclav. Drugo leto bo veliko slavlje, ker se bo preneslo okostje tega svetnika v Prago. Na cerkvenih vratih poziva že sedaj župni urad vernike na slavlje in pobožnost. Na plakatih je bilo pisano, da bo igralo več narodnih godb, da bodo narodni plesi in druge zabave s tem v zvezi. Ogleдали smo si tudi žitno skladišče »Gospodarskega društva« v Češkem Brodu. To skladišče je opremljeno z najmodernejšimi čistilnimi napravami za žito, trijerji in sušilnimi pripravami, tako da je žito lahko v 24 urah pripravljeno za eksport. Društvo sestoji iz 1411 članov, izključno samo kmetov sosednjih občin s premoženjem preko 60 milijonov čsl. kron.

Slednjič smo si ogledali še zadružne elektrarne v Dražicah. Dražice so središče sedmih elektrarn, katerih kapaciteta je nad 12.000 k. s. Zadruga je pričela z majhnim kapitalom pred približno 25 leti, sedaj premore preko 80.000.000 Kč. Zadruga ima poleg velikanskega omrežja električnih naprav lasten valjni mlin, veliko skladišče za žito, tvorni-

Eksport. — Pozor liferanti, zadruga!

Rabimo takoj obvezne ponudbe za eksport v Berlin za živo in zaklano živino, teleta, drobnico, prašiče, divjačino, pšenico, oves, hmelj, sadje, fižol, jajca, gobe, sir, surovo maslo, med, les itd. Iščemo stalne zveze, a samo za brezhibno blago. Denar takoj ko naloženo proti železniškim dokumentom in po dogovoru. Stavite najnižje cene; za akceptirano slede telegrafična naročila. Ponudbe poslati na Generalno eksportno zastopstvo, Toplice pri Novem mestu.

Svoji k svojim!

Kadar kupujete v mestu svoje potreščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

co za verige, tvornico za uporabo sadja, lastno veleposestvo itd. Trdi se lahko, da kaj sličnega kmečkega se ne najde nikjer.

Kmetijske prireditve so bile letos na Češkem nekaj izrednega. Napravile so na vsakogar mogočen in nepozaben vtis, z jasno sliko, kjer se zrcali kmečka sloga, stremljenje za napredkom in zmisel na državno skupnost. Brez razlike strank in narodnosti je pokazalo češkoslovaško kmetijsko ljudstvo, česar premore. Značilna in lepa poteza tega ljudstva je ljubezen do lastne grude, sploh do vsega, kar je z gospodarstvom in s kmečkim napredkom v zvezi. Vse, kar je lepega in upoštevajna vredno, se ceni, spoštuje in skuša ovekovečiti, pa naj bo to človek ali njega delo ali pa krasote živali ali narave. Češkoslovaška duša je plemenita; ona čuti in posluša vsakega, ki z njo misli in ž njo dela ter skuša pomagati narodu in državi. Naša naloga pa naj bo, da posnemamo brate Čehoslovake in da se učimo od njih.

Fr. Kafol.

* * *

Povišanje železniških tarifov za tovorno blago.

Belgrad, 21. sept. 1928.

Tarifni odbor je ta teden nepretrgoma delal in je zaključil svoje posvetovanje šele danes. V pondeljek, prvi dan zasedanja, so bili na dnevnem redu tarifi za kmetijske pridelke in takoj nato prihodnji dan pa so bili v razpravi tarifi kmetijske industrije. Posebno izčrpna in temeljita je bila razprava o mlinarski industriji. Medtem, ko so mlinci v notranjosti države zahtevali posebne izjemne tarife za reekspedicijo v izvoznem in lokalnem prometu, so zastopniki slovenskih mlinov bili le za reekspedicijo za izvoz in so obenem zahtevali, da ostane za dovoz žita v naše mline dosedanja znižana tarifa. Slovenski mlinci ne mogli izhajati, ako bi se z nameravano upeljavo reekspedicije ukinila obenem izvetna tarifa 34. za žito, naslovljeno na domače mline.

Zastopniki vseh zadružnih zvez in poljedelstva sploh so nastopili enotno. Zahtevali so predvsem znižanje previsokih dosedanjih tarif za krmila in to posebno za otrobe, slamo, seno, oves, krompir, repo, zelje itd. in pa za znižanje tarif za umetna gnojila. Povdarili in podčrtali so tudi, da je že pri dosedanjih železniških tarifah premalo varovan kmetski značaj države. Interesi poljedelcev-producentov se premalo upoštevajo. Kmetijska industrija je gotovo najjačja in upoštevajna vredna. Slovenski zastopniki so pri tej priliki branili koristi Slovenije. Naše slovenske interese in potrebe je odločno zastopal g. inž. Franc Zupančič.

Tarifni odbor bo svoje delo nadaljeval že dne 26. t. m. v Zagrebu, kjer bodo zaslišani tudi interesenti. Na dnevnem redu je sledeče:

1. Vprašanje tarif za les, gozdne izdelke in lesne industrijske produkte.
2. Kemična industrija, kakor milo, umetna gnojila, barve, laki, destilirano olje, elektrokemična industrija.
3. Metalurgična industrija in cement.
4. Lučke tarife.

Zelo važna bo razprava o lučkih tarifah.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900

Delniška glavica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve cca:

Din 10.000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brešice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Gorica, Trst.

Se priporoča za vse bančne posle.

USTANOVLJENA 1900

Brzjavni naslov:

Banka Ljubljana.

Telefon števil: 2861,

2413, 2502, 2503.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brsojavke „Kmetki dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročtvu ter sestavi premičnih in vrednostnih papirjev ter devoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

vloge na knjižice

Obrestuje

6%

bres od-povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavelje, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 9.—12.1/2 in od 3.—4.1/2

Peoblašteni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

„Levoročni“ „Flachstep“ Cylinder

Znano je, da so najpreciznije izdelani samo šivalni stroji znamke: „Gritzner“ in „Adler“ za dom, obrt in industrijo. Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija.

le pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

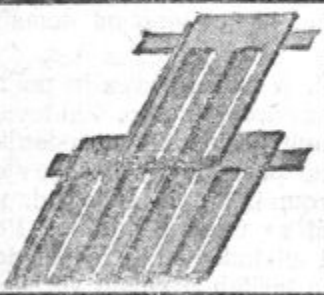
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Ivan Pakiz

trgovec z urami, zlatino in srebrnino, se je preselil iz Starega trga št. 20

Pred Škofijo št. 15

Kupuje srebrne krone, staro zlato in srebro.

„ILOVAC“

Tvornica glinastih strešnikov in opeke

FROHLICH & BICHLER

Karlovac.

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke. Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov. — Posebno se priporočajo falcovani in dvakrat falcovani strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Dobavijo se franco na vsako postajo. — Glavno zastopstvo za Slovenijo:

„Ekonom“, Ljubljana, Kolodvorska 7

BENZIT-NADMILO raztaplja vse vrste nesnage na kemičen način ter varuje Vaše perilo.

Ako ste samo enkrat videli, kako hitro se da odstraniti z malo Benzit-Nadmila, madež iz obleke — boste popolnoma razumeli, da raztopi Benzit-Nadmilo tudi mastne ostanke nesnage iz perila, ki ostane pri uporabi navadnega mila vedno v perilu ter postane vsled beljenja samo neviden. V bodoče perite samo z Benzit-Nadmilom! To milo raztopi vse vrste nesnage ter vse ostanke madežev odstranjuje in varuje perilo.

1 zavoje BENZIT 5 dinarjev.

Benzit Nadmilo z dvojnimi učinkoma

Tvornice Zlatorog, Maribor

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred Škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.